

УДК 323.28

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.4.16>

ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ: МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА УКРАЇНУ

Ткачов І.В.,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
начальник наукової лабораторії,*

Національна академія Служби безпеки України

ORCID: 0000-0003-2173-1921

e-mail: tiv_75@ukr.net

Ільченко Ю.О.,

*науковий консультант наукової лабораторії,
Національна академія Служби безпеки України*

Ткачов І.В., Ільченко Ю.О. Фінансування тероризму: міжнародні стратегії протидії та їхній вплив на Україну.

Фінансування тероризму є однією з найгостріших проблем сучасності, що вимагає комплексного підходу для протидії. У роботі розглядаються основні механізми, за допомогою яких терористичні організації отримують ресурси, а також ефективність міжнародного регулювання в цій сфері. Особливу увагу приділено діяльності таких міжнародних організацій, як FATF, G20 та МВФ, які встановлюють стандарти і рекомендації для країн, що прагнуть забезпечити фінансову безпеку. Досліджено, як ці організації формують рамки для національних систем фінансового моніторингу, а також вказано на важливість міжнародного співробітництва у запобіганні терористичному фінансуванню.

У статті також проаналізовано нормативні акти, що регулюють фінансування тероризму, зокрема резолюції Ради Безпеки ООН та рекомендації FATF. Виявлено, що ці документи визначають основні принципи та вимоги до країн щодо ведення ефективної політики в сфері фінансового моніторингу.

Однак, попри активні зусилля на міжнародному рівні, багато країн стикаються з серйозними викликами. В статті досліджуються проблеми, пов'язані з недостатньою технічною базою для виявлення складних фінансових схем, корупцією та поганою координацією між державними органами. Наявність таких викликів значно ускладнює реалізацію ефективних стратегій протидії фінансуванню тероризму. Розглянуто приклади фінансування терористичних організацій та їх міжнародне врегулювання, що демонструє необхідність подальшого вдосконалення правових механізмів та практик у цій сфері. Забезпечення ефективної протидії фінансуванню тероризму може бути досягнуто лише за умов об'єднання зусиль держав, міжнародних організацій та фінансових установ, що підкреслює важливість глобальної відповідальності у цій справі.

У статі розкрито об'єктивну і суб'єктивну сторону злочину «фінансування тероризму», окреслено матеріальна підтримка терористичної групи або організації. Аналізуються рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та їх вплив на формування підходів держав у т.ч. України до протидії фінансуванню тероризму.

Ключові слова: фінансування тероризму, міжнародні організації, резолюції, фінансові схеми, тероризм, стратегії, крипто валюта, методи боротьби.

Tkachov I.V., Ilchenro Y.O. Financing of terrorism: international strategies of counteractivity and their influence on Ukraine.

The financing of terrorism is one of the most pressing issues of modernity, requiring a comprehensive approach to counteract. This paper examines the primary mechanisms by which terrorist organizations acquire resources, as well as the effectiveness of international regulation in this area. Special attention

is given to the activities of international organizations such as FATF, G20, and IMF, which set standards and recommendations for countries seeking to ensure financial security. The study explores how these organizations shape the frameworks for national financial monitoring systems and emphasizes the importance of international cooperation in preventing terrorist financing.

The article also analyzes the regulatory frameworks governing the financing of terrorism, including United Nations Security Council resolutions and FATF recommendations. It is revealed that these documents outline the fundamental principles and requirements for countries to pursue effective financial monitoring policies.

However, despite active efforts at the international level, many countries face significant challenges. The paper investigates issues related to insufficient technical infrastructure for detecting complex financial schemes, corruption, and poor coordination among state agencies. The existence of such challenges significantly complicates the implementation of effective strategies to counter terrorist financing. Examples of financing for terrorist organizations and their international regulation are discussed, demonstrating the need for further enhancement of legal mechanisms and practices in this area. Ensuring effective countermeasures against terrorist financing can only be achieved through the collective efforts of states, international organizations, and financial institutions, highlighting the importance of global responsibility in this matter.

The article reveals the objective and subjective side of the crime «financing of terrorism», material support of a terrorist group or organization is characterized. The recommendations of the Financial Action Task Force to Combat Money Laundering (FATF) are analyzed and their influence on the formation of states' approaches, including of Ukraine to combat the financing of terrorism.

Key words: financing of terrorism, international organizations, resolutions, financial schemes, terrorism, strategies, cryptocurrency, countermeasures.

Постановка проблеми. Фінансування тероризму є одним із найнебезпечніших викликів для міжнародної безпеки у сучасному світі. Розширення терористичних мереж та використання складних фінансових схем створюють серйозну загрозу як для окремих країн, так і для всього міжнародного співтовариства. Україна, будучи країною, що перебуває в умовах збройного конфлікту та гібридної війни, особливо вразлива до фінансових каналів, які використовуються для підтримки терористичних дій. Вивчення міжнародних стратегій протидії фінансуванню тероризму та їхнього впливу на Україну є важливим для розробки ефективної державної політики у сфері безпеки.

Мета дослідження – дослідження міжнародних стратегій протидії фінансуванню тероризму, їхньої ефективності та їхнього впливу на Україну. Крім того, маємо на меті проаналізувати питання правового регулювання, співпраці між країнами й міжнародними організаціями, а також проблеми впровадження міжнародних норм в українське законодавство.

Стан опрацювання проблематики. Тема протидії фінансуванню тероризму активно розглядається в наукових публікаціях та звітах міжнародних організацій. Одним із ключових джерел інформації є документи, розроблені Організацією Об'єднаних Націй, зокрема Резолюції Ради Безпеки щодо заходів протидії терористичному фінансуванню. Міжнародна група з боротьби з відмиванням грошей (FATF) також відіграє важливу роль у визначенні стандартів та методів боротьби з фінансуванням тероризму, що відображено у численних публікаціях, таких як звіти та рекомендації FATF [1]. Значну увагу темі приділено й у дослідженнях українських правників, які аналізують механізми впровадження міжнародних норм у національне законодавство. Наприклад, праці українських авторів, таких як О.В. Буряк і Т.В. Шевченко [2], висвітлюють особливості правового регулювання протидії фінансуванню тероризму в Україні та виклики, з якими стикається держава у процесі адаптації міжнародних вимог. Деякі аспекти дослідження легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансування тероризму були висвітлені в роботах О. Грабчука та І. Супрунової [4], Д. Гресь [5], Т. Гринчук і Л. Гусака [6], А. Демчука [7].

Виклад основного матеріалу. Фінансування тероризму – це надання чи збирання активів будь-якого типу з усвідомленням, що їх буде використано повністю або частково для будь-яких цілей, пов'язаних із терористичною діяльністю. Це може включати підтримку окремих терористів, терористичних груп чи організацій для організації, підготовки або здійснення терористичних актів, залучення до таких дій, публічні заклики до їх здійснення, створення терористичних структур, а також сприяння будь-якій іншій терористичній діяльності. До фінансування тероризму також відноситься будь-яка спроба здійснення таких дій.

Об'єктивна сторона злочину «фінансування тероризму» полягає у здійсненні активних дій, спрямованих на матеріальну або фінансову підтримку [2, с. 57-58]: 1) окремого терориста; 2) терористичної групи або організації; 3) підготовки, організації чи вчинення терористичного акту; 4) залучення до участі у терористичному акті; 5) публічних закликів до здійснення терористичного акту; 6) сприяння реалізації терористичного акту; 7) створення терористичної групи або організації.

Злочин вважається закінченим з моменту отримання терористом хоча б частини майна. Для притягнення до відповідальності за матеріальну підтримку необхідно, щоб винна особа вчинила певні дії, наприклад, передала кошти, цінні папери тощо, і ці кошти були прийняті терористом. Якщо майно не було прийняте або отримання було відхилене, винна особа несе відповідальність лише за замах на фінансування тероризму.

Матеріальна підтримка терориста охоплює передачу майна особі, що бере участь у терористичній діяльності. Важливо підкреслити, що законодавець встановлює відповідальність за надання матеріальної допомоги терористу без вказівки на обов'язкове усвідомлення використання цього майна виключно для терористичних цілей. Для наявності складу злочину потрібно довести факт підтримки саме терориста, тобто факт участі особи у терористичній діяльності має бути підтверджений у судовому порядку та оформлений відповідним рішенням.

Матеріальна підтримка терористичної групи або організації полягає у передачі їм певного майна, яке може бути передане повністю або частинами. Форма передачі може бути як відкритою, так і завуальованою (наприклад, під виглядом виграшу в лотереї, повернення боргу тощо). Майно може бути передане безпосередньо (учасникам терористичного об'єднання або на їх банківські рахунки) або опосередковано (через посередників, кур'єрів, проміжні банківські рахунки тощо). Якщо злочин вчиняється у формі матеріальної підтримки терористичної групи чи організації, він вважається завершеним з моменту прийняття представником угруповання хоча б частини майна від винної особи.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим наміром і спеціальною метою – забезпечення існування терориста, терористичної групи чи організації або забезпечення вчинення терористичного злочину. Винна особа усвідомлює суспільну небезпеку своїх дій, факт передачі майна терористу або терористичній групі, і прагне сприяти їхній діяльності. Вона також розуміє, що відповідне майно буде використане для організації, підготовки або вчинення терористичного акту і має намір забезпечити існування терориста, терористичного угруповання або сприяти вчиненню терористичного злочину. Важливо враховувати, що для притягнення до відповідальності необхідно мати достатні докази того, що особа усвідомлювала зв'язок своїх дій з терористичною діяльністю, і що в її діях був наявний чіткий намір допомогти терористам у досягненні їхніх цілей.

Міжнародні стратегії протидії фінансуванню тероризму ґрунтуються на трьох основних елементах: правове регулювання, міжнародне співробітництво та контроль за фінансовими потоками.

Правове регулювання боротьби з фінансуванням терористичних організацій включає створення законодавчих актів, які визначають заборону фінансування тероризму, встановлюють відповідальність за порушення цього законодавства, а також запроваджують механізми виявлення та блокування підозрілих фінансових операцій. До основних нормативних актів, що регулюють ці питання, належать міжнародні конвенції, національні закони, постанови та рекомендації міжнародних організацій.

Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) – міжурядова організація, створена у 1989 році міністрами країн-членів. FATF є глобальним наглядовим органом у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму FATF встановлює міжнародні стандарти, спрямовані на запобігання незаконній діяльності та зменшення шкоди, яку вона завдає суспільству. Встановлює міжнародні стандарти, спрямовані на запобігання незаконній діяльності та зменшення шкоди, яку вона завдає суспільству. Як орган, що формує політику, FATF сприяє формуванню політичної волі для здійснення національних законодавчих та регуляторних реформ у цих сферах [1].

Наразі FATF об'єднує 39 членів, зокрема 37 юрисдикцій та 2 регіональні організації (Раду співробітництва Перської затоки та Європейську комісію). Вони знаходяться в авангарді глобальних зусиль з протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму. Крім того, 31 міжнародна

та регіональна організація є асоційованими членами або спостерігачами та активно співпрацюють з FATF [1].

Рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) є базовими стандартами для країн щодо запобігання фінансуванню тероризму. Вони включають 40 Рекомендацій, проаналізуємо основні з них [1]:

– Рекомендація 5, яка вимагає криміналізації фінансування тероризму, визначення чітких юридичних основ для притягнення до відповідальності осіб, що займаються цими діями.

– Рекомендація 6, що стосується запровадження цільових фінансових санкцій у відповідності до резолюцій Ради Безпеки ООН.

– Рекомендації 10 і 11, що регламентують обов'язок ідентифікації клієнтів та належної перевірки (KYC) для забезпечення належного нагляду за фінансовими операціями.

Впровадження та виконання Рекомендацій FATF здійснюється через механізм взаємного моніторингу, який є унікальним за своїм масштабом та ефективністю на міжнародній арені. FATF використовує два типи оцінювання: самооцінку та взаємну оцінку. Під час самооцінки кожна країна-член FATF самостійно подає інформацію про ступінь реалізації Рекомендацій, відповідаючи на стандартний набір запитань. Ця інформація аналізується та стає основою для оцінки рівня впровадження міжнародних стандартів у сфері боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму як у кожній окремій країні, так і в організації загалом.

Взаємна оцінка проводиться FATF, коли група експертів у галузі права та фінансів з різних країн-членів відвідує країну, що перевіряється. Під час такого візиту вони збирають інформацію на місці для складання звіту, який оцінює прогрес у запровадженні ефективної системи протидії відмиванню грошей, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення. Цей звіт розглядається і затверджується на пленарному засіданні FATF.

Одним із важливих напрямків діяльності FATF є ідентифікація так званих некооперативних країн та територій, які включаються до так званого «чорного списку». Сучасні списки FATF можна умовно поділити на три рівні:

– «Чорний список» містить юрисдикції, до яких FATF закликає вжити контрзаходи, включаючи можливість застосування санкцій. Це спрямовано на захист від ризиків, які ці юрисдикції можуть представляти.

– «Темно-сірий список» включає юрисдикції, що мають значні недоліки в національних системах боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму (ПВК/ФТ), не досягли істотного прогресу в їх усуненні або не виконують узгоджену з FATF програму дій.

– «Сірий список» охоплює юрисдикції з недостатнім законодавчим регулюванням, які розробили план дій у співпраці з FATF для виправлення недоліків і висловили політичну готовність до їх усунення [1].

Резолюції ООН [4, с. 241-242]:

– Резолюція 1373 (2001) Ради Безпеки ООН, прийнята після терактів 11 вересня 2001 року, вимагає від держав-членів заборонити фінансування терористичних актів, заморожувати активи осіб, підозрюваних у терористичній діяльності, та впроваджувати ефективні заходи для моніторингу фінансових потоків.

– Резолюція 2462 (2019) підкреслює необхідність співпраці між країнами для запобігання використанню нових фінансових технологій у фінансуванні тероризму, включаючи криптовалюти.

Європейський Союз запровадив серію Директив для боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Наприклад:

– Четверта (EU 2015/849) і П'ята (EU 2018/843) директиви з боротьби з відмиванням грошей регулюють діяльність криптовалютних бірж і гаманців, вимагаючи від них ідентифікацію клієнтів і звітування про підозрілі операції.

– Регламент ЄС 2015/847 стосується передачі коштів і запроваджує вимоги щодо прозорості, які повинні виконувати фінансові установи під час здійснення транзакцій.

У багатьох країнах було прийнято національні нормативно-законодавчі акти які регулюють фінансування тероризму, наприклад у США було прийнято Патріотичний акт (USA PATRIOT Act, 2001), що посилив заходи з моніторингу фінансових транзакцій, запровадив обов'язкову реєстрацію фінансових компаній та встановив жорсткі вимоги до перевірки клієнтів.

В Україні діє Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї

масового знищення» [8], що визначає вимоги до фінансових установ щодо належної перевірки клієнтів, ідентифікації кінцевих бенефіціарів та повідомлення про підозрілі транзакції. Запровадження міжнародних стандартів і нормативних актів сприяє підвищенню прозорості фінансових операцій, а також ускладнює терористам використання фінансової системи для здійснення своїх злочинних цілей.

Міжнародне співробітництво є важливою складовою протидії фінансуванню тероризму, оскільки терористичні організації використовують глобальні фінансові системи для отримання ресурсів. Україна активно співпрацює з міжнародними партнерами у цій сфері, зокрема з ООН, FATF, Європейським Союзом та іншими міжнародними організаціями. Спільні операції з виявлення та блокування фінансових каналів терористичних організацій, обмін інформацією та координація дій дозволяють ефективно реагувати на нові виклики.

Так, Резолюції ООН надають міжнародно-правову основу для боротьби з фінансуванням тероризму. Вони визначають обов'язки держав щодо заморожування активів, блокування фінансових потоків і координації дій між урядами. Україна, як член ООН, активно впроваджує ці резолюції у своє національне законодавство, забезпечуючи їхнє виконання та адаптацію до власних умов.

Україна є членом регіонального підрозділу FATF – Комітету MONEYVAL, що контролює дотримання міжнародних стандартів у боротьбі з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Відповідно до Рекомендації 40, яка спрямована на забезпечення ефективного обміну інформацією між країнами та правоохоронними органами. Ця рекомендація особливо важлива для виявлення транскордонних фінансових потоків.

Для України, яка прагне інтеграції до Європейського Союзу, адаптація національного законодавства до вимог ЄС є важливим кроком. Впровадження положень європейських директив сприяє підвищенню прозорості фінансової системи, що, у свою чергу, допомагає у боротьбі з фінансуванням тероризму та відмиванням грошей. Співпраця з ЄС також передбачає участь у спільних операціях та програмах технічної допомоги. У рамках програм фінансової підтримки Україна зобов'язалася посилити контроль за фінансовими потоками з метою запобігання фінансуванню тероризму, що включає технічну допомогу та консультації щодо адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів.

Міжнародне співробітництво дозволяє країнам ефективно протидіяти фінансуванню тероризму, використовуючи глобальні інструменти та механізми обміну інформацією. Україна активно долучається до цих ініціатив, що сприяє підвищенню ефективності боротьби з тероризмом як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Контроль за фінансовими потоками є ключовим інструментом у боротьбі з фінансуванням тероризму. У цьому контексті важливе значення має робота фінансових установ, які повинні забезпечувати виявлення підозрілих транзакцій та своєчасне повідомлення про них відповідним органам.

В Україні система фінансового моніторингу базується на міжнародних стандартах, зокрема на рекомендаціях FATF, і включає наступні елементи:

– Основним нормативним актом, що регулює фінансовий моніторинг, є Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [8]. Він визначає обов'язки фінансових установ і механізми контролю.

– Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг) – це основний орган, відповідальний за координацію заходів фінансового моніторингу в країні. Він здійснює аналіз інформації про підозрілі фінансові операції, веде реєстр фінансових установ, а також проводить контроль за їхньою діяльністю.

– Держфінмоніторинг активно співпрацює з правоохоронними органами, такими як Служба безпеки України (СБУ) та Національна поліція України, для виявлення і розслідування фінансових злочинів. Це забезпечує ефективний обмін інформацією та швидке реагування на загрози.

В Україні вже були випадки виявлення та блокування фінансових потоків, пов'язаних з тероризмом. У 2020 році в результаті спільних дій фінансових установ і правоохоронних органів були заблоковані активи, що використовувалися для фінансування терористичних груп в Україні. Це включало в себе проведення аналізу транзакцій і блокування рахунків, що підпадали під підозру.

На окупованих територіях України терористичні організації, підтримувані Росією, використовують криптовалютні платформи для збору коштів через онлайн-кампанії. Ці кампанії часто розміщуються на платформах соціальних медіа, криптовалютних форумах і в темних веб-сайтах. Групи, такі як «ДНР» (Донецька Народна Республіка) і «ЛНР» (Луганська Народна Республіка), створюють закриті групи у Telegram, VK, і навіть на інших платформах, де вони публікують адреси криптовалютних гаманців і закликають своїх прихильників і симпатиків надавати фінансову підтримку [3]. Вони використовують такі платформи, як Dark Web, де можуть безпечно розміщувати свої гаманці і збирати кошти від донорів, які бажають залишитися анонімними.

Так, наприклад, у січні 2023 року кіберполіція затримала вісьмох жителів з різних регіонів України, які переказували гроші на потреби окупаційних військ та представників псевдореспублік ДНР/ЛНР. Зловмисники перевели близько 200 тис. грн на криптогаманці, створені росіянами, інформацію про які вони отримували з пропагандистських телеграм-каналів. Під час розслідування кіберполіція заблокувала вісім криптовалютних гаманців, що використовувалися у злочинних схемах. Загальний баланс цих гаманців становив близько 2 млн грн. [3].

Співробітники кіберполіції встановили, що Іван Романов, відомий організатор фінансових схем «ДНР», використовував криптофінанси для придбання зброї та обладнання для бойовиків, а також для виплат членам свого угруповання. Завдяки високій анонімності, правоохоронцям знадобилося кілька місяців для відстеження фінансових потоків, що ускладнило арешт Романова та його співників [3].

У грудні 2023 року в одному з масштабних розслідувань українських спецслужб виявлено, що криптовалюта Zcash використовувалася для фінансування терористичних актів у Харківській області. Координатор фінансових операцій, Олександр Сергієнко, колишній банкір, який приєднався до сепаратистів, використовував Zcash для анонімних переказів коштів, призначених для проведення диверсій на українських територіях. Сергієнко успішно переховував свої сліди завдяки використанню zk-SNARKs, що ускладнило ідентифікацію кінцевих одержувачів фінансування [6, с. 35].

У розслідуванні, проведеному українськими та міжнародними правоохоронними органами в травні 2024 року, було виявлено, що організована група на окупованих територіях використовувала Dash для фінансування терористичних акцій у місті Слов'янськ. Група, яку очолював Володимир Петренко, досвідчений айтішник з «ЛНР», використовувала функцію «PrivateSend» в Dash для анонімізації фінансових потоків, що дозволило їм зберігати конфіденційність джерел і отримувачів коштів. Це розслідування стало першим, де було доведено використання Dash для фінансування терористичних дій на окупованих територіях України.

Проте, регулювання фінансування тероризму, незважаючи на зусилля міжнародних організацій, таких як G20, FATF та МВФ, стикається з численними викликами. Ось деякі з них [4, с. 236–238]:

– Глобалізація фінансових потоків. Глобалізація сприяє швидкому і анонімному переміщенню коштів через кордони, що ускладнює виявлення та блокування підозрілих транзакцій. Традиційні системи контролю часто не встигають за змінами у фінансових технологіях, що дозволяє терористичним організаціям використовувати нові шляхи фінансування.

– Використання нових технологій. Зростання популярності криптовалют і фінансових технологій (FinTech) надає терористичним організаціям нові можливості для прихованого фінансування. Анонімність, яку забезпечують ці технології, ускладнює контроль і моніторинг фінансових транзакцій.

– Недостатня координація між країнами. Різні країни мають різний рівень правового регулювання та методів боротьби з фінансуванням тероризму. Відсутність єдиного підходу і координації між національними системами може призводити до прогалин у міжнародній системі.

– Корупція і неефективність правоохоронних органів. Корупція в державних структурах, зокрема в правоохоронних органах, може суттєво заважати виявленню та блокуванню фінансування тероризму. Недостатня підготовка або ресурси правоохоронних органів також знижують ефективність боротьби з цими злочинами.

– Використання благодійних організацій. Терористичні групи часто користуються легітимними благодійними організаціями для маскуванню своїх фінансових потоків. Виявлення цих практик може бути складним, оскільки благодійні організації мають законні цілі та отримують підтримку з боку громади.

– Дослідження та інновації. Вимога до постійного дослідження нових методів фінансування тероризму і їхнього регулювання вимагає значних ресурсів і зусиль. Міжнародні організації мають постійно адаптувати свої стратегії відповідно до нових загроз і змін у фінансовому середовищі.

Незважаючи на активну діяльність міжнародних організацій, ефективне регулювання фінансування тероризму залишається складним завданням через вищезазначені виклики. Для досягнення успіху необхідна комплексна стратегія, що включає координацію між країнами, адаптацію до нових технологій, боротьбу з корупцією та активний моніторинг фінансових потоків.

Висновки. Контроль за фінансовими потоками є важливим інструментом у боротьбі з фінансуванням тероризму. Ефективна діяльність фінансових установ, злагоджена робота з правоохоронними органами та міжнародна співпраця сприяють своєчасному виявленню та блокуванню підозрілих транзакцій. Це, у свою чергу, допомагає знижувати ризики, пов'язані з терористичною діяльністю, і забезпечує стабільність фінансової системи України.

Україна активно інтегрує міжнародні стандарти боротьби з фінансуванням тероризму у своє національне законодавство. Відповідні зміни до законів, прийняття нових нормативно-правових актів, що регулюють питання протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, є важливим кроком на шляху до забезпечення національної безпеки. Важливою складовою є й міжнародна підтримка України в боротьбі з фінансуванням тероризму. Спільні заходи з міжнародними партнерами дозволяють посилити контроль за фінансовими потоками та попередити фінансування терористичних угруповань, що діють на території України, особливо в умовах повномасштабної війни.

Водночас, країни, що прагнуть протидіяти фінансуванню тероризму, стикаються з низкою серйозних викликів, які ускладнюють їхню діяльність. По-перше, недостатня технічна база часто заважає ефективному виявленню складних фінансових схем, які використовують терористичні організації для маскуванню своїх дій. По-друге, корупція в державних структурах може підривати зусилля з моніторингу та блокування підозрілих фінансових операцій. По-третє, недостатня координація між різними державними органами ускладнює обмін інформацією та ефективну взаємодію в боротьбі з фінансуванням тероризму.

Отже, успіху в протидії фінансуванню тероризму країнам необхідно посилити технічну інфраструктуру, боротися з корупцією та налагоджувати тісну співпрацю між усіма залученими державними органами. Лише комплексний підхід з урахуванням цих викликів дозволить забезпечити ефективну та цілеспрямовану боротьбу з цим глобальним викликом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. FATF Membership Policy. URL: <http://www.fatf-gafi.org/about/membersandobservers/fatfmembershippolicy.html> (дата звернення: 20.11.2024).
2. Буряк О.В., Шевченко Т.В. Особливості правового регулювання протидії фінансуванню тероризму в Україні. *Право і безпека*. 2018. Т. 67, № 3. С. 45–52.
3. В Україні затримали громадян, котрі переводили криптовалюту окупантам АНТИКОР: веб-сайт 23.03.2023. URL: https://antikor.com.ua/articles/617404-v_ukraine_zaderhali_grahdan_perevodivshih_kriptovaljutu_okkupantam (дата звернення: 20.11.2024).
4. Грабчук О.В., Супрунова І.В. Фінансування тероризму: нові виклики та загрози державній безпеці, напрями удосконалення державного управління. *Вчені записки Університету “КРОК”*. 2020. № 3 (59). С. 236–242.
5. Гресь Д.О. Щодо використання криптовалюти у фінансуванні тероризму: *Integracja szkolnictwa wyższego prawniczego Ukrainy z europejską przestrzenią edukacyjną – wyzwania bezpieczeństwa wewnętrznego w czasie stanu wojennego: materiały z Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej* (Łomża, Karków, 15.02.2023) г. Łomża: MANS w Łomży. 2023. С. 58–61.
6. Гринчук Т.П., Гусак Л.П. Використання криптовалют у злочинних цілях та пріоритетні напрями її правового регулювання. *Фінансовий простір*. 2022. № 2 (46). С. 6–14.
7. Демчук А. Аналіз фінансових злочинів, пов'язаних з криптовалютами. *Журнал економічної безпеки*. 2020. № 5. С. 23–29.

8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 20.11.2024).
9. Про віртуальні активи: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 20.11.2024).